

**Doelgericht
het onderwijs
verbeteren**

Een cursus op locatie

Evidence Based Onderwijs en Opbrengstgericht Innoveren

Teachers Academy - TIER
Maastricht University
Kapoenstraat 2, Maastricht

 Universiteit Maastricht

Teachers Academy

TIER Top Institute for Evidence
Based Education Research

Doelgericht het onderwijs verbeteren

Een cursus op locatie over Evidence Based Onderwijs en Opbrengstgericht Innoveren

Het Top Institute for Evidence Based Education Research TIER biedt een scholingsprogramma aan voor leraren over evidence based onderwijs en opbrengstgericht innoveren van het onderwijs. Dit programma wordt bij voldoende belangstelling aangeboden op of in de nabijheid van de schoollocatie. Het hieronder beschreven programma omvat 5 (maandelijkse) contactdagen en 3 intervisiedagen. De totale cursus telt zo 8 contactdagen. Dit programma kan worden ingekort of uitgebreid al naar gelang de wensen en doelstellingen die met het programma worden beoogd.

Het programma biedt docenten de mogelijkheid een blik te werpen in de keuken van het "evidence based onderwijsvernieuwen" door meteen ook de handen uit de mouwen te steken en zich te verdiepen in een eigen leervraag.

Meer concreet zijn de doelstellingen van de onderwijs contactdagen:

- In verschillende colleges van TIER-docenten en onderzoekers krijgen de deelnemers een concrete indruk van kansen en mogelijkheden om doelgericht de onderwijspraktijk te verbeteren op basis van wetenschappelijke kennis.
- Deelnemers bereiden zich voor op deze inleidingen door een opdracht die zal worden besproken op de eerste dag. In de periode waarin het programma wordt aangeboden voeren de deelnemers een opdracht uit in overleg met hun schoolleiding en collega's op school.
- Goed onderzoek en bruikbare resultaten zijn altijd gebaseerd op een onderzoekbare vraag. Een belangrijk doel van deze cursus is daarom te verkennen welke wetenschappelijke kennis van belang kan zijn voor verbetering van het onderwijs aansluitend op de ontwikkeling van de eigen school. Richtlijnen voor een doelgerichte literatuurzoektocht zijn daarom van belang.
- Vervolgens besteedt de cursus aandacht aan het gebruik van beschikbare gegevens (bijv. uit het leerlingvolgsysteem of de leerlingenadministratie) voor de analyse van de eigen onderzoeksvraag. Deelnemers gaan in een workshop onder begeleiding aan de slag met die data en komen tot eerste conclusies met betrekking tot hun vraag.
- Op de vierde dag gaat de aandacht vooral naar verslaggeving en het creëren van draagvlak. Bevatelijke en aantrekkelijke communicatie is cruciaal om informatie te verspreiden en dus zeker om eigen schoolonderzoek ingang te doen vinden. Daarnaast gaan we in op groepsprocessen die onderwijsvernieuwing op school kunnen bevorderen (bijv. Professionele Leergemeenschappen).
- Op de laatste dag komen enkele docent-onderzoekers aan het woord, die getuigen over hun (lopende) onderzoeksprojecten. Hun getuigenissen dienen als bijkomende inspiratiebron om het programma af te sluiten met een overzicht van het geleverde onderzoek en een vooruitblik naar toekomstige projecten.

In de cursus worden colleges met praktijkopdrachten en workshops gecombineerd. Elke deelnemer vertrekt vanuit een eigen leervraag en ontwikkelt een (voor)onderzoek gedurende de loop van het programma. Daarvoor is tussentijdse terugkoppeling naar de eigen werkomgeving van groot belang, maar ook groepsgesprekken met andere deelnemers in de workshops blijken telkens weer heel inspirerend.

Voor interactie en uitwisseling is er ruimte tijdens de onderwijsdagen, maar nog meer tijdens de begeleidingsdagen. Dan gaan we in op de vorderingen van het eigen onderzoek in een moment van intervisie én trekken tijd uit voor individuele begeleiding door TIER-docenten. Zo krijgen de deelnemers feedback op de voortgang van hun onderzoek.

Cursisten krijgen gedurende de cursus toegang tot de wetenschappelijke bibliotheek van de Universiteit Maastricht (online).

Meer informatie over de cursus en een prijsopgave zijn te verkrijgen via Astrid Lamers, Coördinator Onderwijs- en Studentzaken, email: info-ta@maastrichtuniversity.nl

Het programma van de cursus is hieronder weergegeven. Het programma kan worden aangepast aan de wensen en de doelstellingen die de school met de cursus beoogt te bereiken.

Programmaoverzicht	
Maand 1	"Weten Wat Werkt" Kwaliteitsvol, praktijkgericht onderzoek: introductie met voorbeelden Wetenschappelijke literatuur als uitgangspunt: wat is al geweten?
Maand 2	intervisie en persoonlijke begeleiding
Maand 3	"Data-analyse" basisstatistiek en werken met Excel
Maand 4	intervisie en persoonlijke begeleiding
Maand 5	Hoe actief bijdragen tot innovatie op school? Wat draagt onderzoek bij? Onderzoekscommunicatie als instrument: praktische training
Maand 6	intervisie en persoonlijke begeleiding
Maand 7	Voorbeelden van praktijkonderzoek op andere scholen (MEBIT-alumni en TIER-onderzoekers) Begeleiding bij het afronden van het eigen onderzoek
Maand 8	Presentaties (halve dag)

PROGRAMMA

PROGRAMMA	
Dag 1	
09.30 - 10.00 uur	Ontvangst met koffie
10.00 - 10.30 uur	Opening en toelichting programma. Dr. Joris Ghysels
10.30 - 12.00 uur	College: Evidence based onderwijs. Prof dr. Wim Groot
12.00 - 13.30 uur	LUNCHPAUZE
13.30 - 14.00 uur	Interventiologica. In deze presentatie van dr. Joris Ghysels wordt een inleiding gegeven op het gebruik van wetenschappelijke kennis in de verbetering van het onderwijs
14.00 - 15.30 uur	Groepswerk: Casuspresentaties. Aanzet tot verwerking van de opdrachtresultaten naar een onderzoeksvraag die aansluit op de schoolontwikkeling.
16.00 - 17.00 uur	Plenaire discussie van resultaten o.l.v. Dr. Joris Ghysels
Dag 2	
09.30 - 10.45 uur	Principes van bewijskrachtig onderzoek: de kennispiramide en de empirische cyclus: Hoe zet ik een nieuw onderzoeksproject op? Wat zijn belangrijke vragen om bij stil te staan? Aan de hand van een recent ontwikkeld TIER-project geeft dr. Carla Haelermans een blik in de keuken
11.00 - 12.00 uur	Groepswerk: aanpassing casus
12.00 - 14.00 uur	LUNCH- + LEESPAUZE
14.00 - 15.30 uur	"Zoeken, vinden en gebruiken". Op welke wijze kunnen publicaties worden gebruikt in voorbereiding en uitvoering van een schoolgebonden project? Een TIER-onderzoeker verzorgt de inleiding op de opdracht die de cursisten in de komende weken gaan uitvoeren. Uit de leesmap wordt een publicatie gelezen en geanalyseerd voor bespreking in de afsluitende dagen. Dr. Inne Vandyck
15.45 - 17.00 uur	Bespreking uit te werken opdrachten in de tussenperiode (ca. twee maanden) 1. Presentatie casus op school en verzamelen feedback 2. In kaart brengen van beschikbare data (o.a. LVS) 3. Leesopdracht Overlopen van het tijdsplan voor het eigen onderzoek. Dr. Joris Ghysels

Dag 3	
9.30 - 11.00 uur	Bespreking leesopdracht. Wat halen we uit een publicatie? Responsiecollege in aansluiting op leesopdracht. Dr. Inne Vandyck.
11.15 - 12.45 uur	Data Driven Decision Making, een term die in de internationale literatuur wordt gebruikt voor het gebruik maken van onderzoeksgegevens in onderwijskundige besluitvorming. Bruikbare onderzoeksgegevens kunnen aan verschillende bronnen worden ontleend. Naast eigen onderzoek kan ook gebruik worden gemaakt van gegevens uit publicaties of reeds beschikbare gegevens uit de eigen school. Dr. Joris Ghysels verzorgt de inleiding.
12.45 - 14.00 uur	LUNCHPAUZE
14.00 - 15.00 uur	Excel als instrument voor data-analyse: een introductie over draaitabellen en grafieken
15.00 - 16.30 uur	Werkcollege Datagebruik: Welke data bleken beschikbaar? Hoe bruikbaar zijn de beschikbare data voor de eigen leervraag? Welke antwoorden zijn te verkrijgen via standaard-Excel-bewerkingen? Deelnemers steken de handen uit de mouwen en gaan aan de slag met de eigen data. Dr. Joris Ghysels en dr. Inne Vandyck zorgen voor begeleiding.
16.30 - 17.00	Korte voorstelling van enkele interessante analysevoorbeelden ontwikkeld tijdens het werkcollege
Dag 4	
9.30 - 11.00 uur	Werkcollege Datagebruik (vervolg): Hoe verloopt de dataverzameling en de analyse ervan? Deelnemers bespreken hun vragen met elkaar en krijgen advies van Dr. Joris Ghysels en Dr. Inne Vandyck.
11.00 - 12.45	Groepsvorming rond innovatie: Dr. Inne Vandyck overloopt de literatuur met betrekking tot vernieuwingsmanagement en de rol van docent-onderzoekers daarin. Zowel algemene inzichten als 'tips & tricks' komen hierbij aan bod. Ook besteden we aandacht aan het praktijkvoorbeeld van de "Professionele Leergemeenschap Onderwijsonderzoek" van de Academische Opleidingsschool Limburg.
12.45 - 14.00 uur	LUNCHPAUZE
14.00 - 16.00 uur	Training over onderzoekscommunicatie met het oog op een presentatie en een memorandum (wervende samenvatting van één pagina). Hoe kan een onderzoeksverslag tegelijk een correct onderzoeksverslag zijn en een wervend document dat enthousiasme wekt voor een vernieuwingsidee? Deelnemers gaan in praktische opdrachten aan het werk met deze dubbele uitdaging.
16.00 - 17.00	Vragenuurtje over het onderzoeksproces. Dr. Joris Ghysels en Dr. Inne Vandyck discussiëren met de deelnemers over de voortgang van hun onderzoeksproject.

Dag 5	<i>Deze dag wordt in overleg met de school ingevuld. Hieronder een voorbeeld van de invulling van deze dag zoals deze op een school is gegeven, de concrete presentaties van deze dag wordt in overleg met de school bepaald.</i>
9.30 – 10.15 uur	Evidence Based Werken op het Kai Munk College
10.15 – 11.00 uur	Evidence Based Werken bij het Udens College en het Hermann Wesselink College: NRO-onderzoek over Metacognitie. Dr. Joris Ghysels en Drs. Rodica Ernst-Militaru
11.00 – 11.15 uur	KOFFIEPAUZE
11.15 – 12.15 uur	De empirische cyclus: Data-verzameling, analyse en conclusies, wat zijn de belangrijkste kenmerken en valkuilen? Dr. Joris Ghysels
12.15 – 13.00 uur	Evidence Based Werken bij het Hermann Wesselink College: Het onderzoek over driehoeksgesprekken. Drs. Maartje van der Eem
13.00 – 14.00 uur	LUNCHPAUZE
14.00 – 16.30 uur	Onderzoekspracticum: individueel doorwerken aan het onderzoek met begeleiding van TIER-onderzoekers Joris Ghysels en Inne Vandyck
16.30 – 17.00 uur	Overzicht van de stand van zaken, planning presentaties
Intervisie en persoonlijke begeleiding (drie halve dagen, te plannen tussen de onderwijsdagen)	
13.00 – 14.00 uur	Intervisie, overlopen van de stand van zaken, uitwisseling
14.00 – 17.00 uur	Persoonlijke begeleiding (20 minuten per persoon)
<i>Het aantal begeleiders vanuit TIER hangt af van het aantal deelnemers. We gaan uit van twee begeleiders, dr. Carla Haelermans en dr. Joris Ghysels. Als er minder dan 9 deelnemers zijn, volstaat één begeleider.</i>	

Opdracht

Evidence Based Onderwijs en Opbrengstgericht Innoveren

U heeft zich aangemeld om deel te nemen aan het vormingstraject van 5 dagen.

Dit programma is grotendeels vraaggestuurd. Daarom vragen we u om reeds vooraf uw leervraag kenbaar te maken (zie verder).

Wilt u onderstaande vragen beantwoorden ter bespreking op de eerste dag van de cursus? (Max. 1 ½ A4):

1. **Aanleiding:** Wat is de aanleiding voor u en uw school om systematisch meer aandacht te gaan besteden aan de verbetering van het onderwijs? Wat is het probleem? Kies eventueel voor één uit meerdere aanleidingen en problemen als voorbeeld.
2. **Doel:** Wat is het doel van de verbeteractie? Wanneer is er sprake van een echte verbetering van de school? Welke criteria zijn hierbij belangrijk voor u?
3. **Aanpak:** Hoe denkt u het probleem te verhelpen, de situatie te veranderen of verbeteren?

Stuur uw antwoorden op naar Astrid Lamers, Coördinator Onderwijs- en Studentzaken, via email: info-ta@maastrichtuniversity.nl

Bereidt u voor op een mondelinge toelichting op uw antwoorden aan de overige deelnemers. Neem uw opdracht dus ook zelf mee.

Dank voor uw medewerking.